

en naderen zoo eenigszins tot de opvatting van URBANTSCHITSCH. Dit blijkt uit den volgenden zin, waarmede wij besluiten willen:

„Hat nun die Natur den unglücklichen Taubstummen noch irgend „welche Hörreste zurückgelassen, die durch weitere Entwicklung in „irgend einer Weise brauchbar werden könnten, so ist es, glauben „wir, unsere Pflicht, diese Hörreste nicht unbenützt liegen zu lassen, „sondern wenigstens zu versuchen, ob sich aus denselben noch etwas „machen lässt. Schon aus diesen Grund dürfen wir die Hörübungen „der Taubstummen nicht so leicht wieder, wie es schon früher so oft „geschehen ist, ad acta legen, sondern wir müssen immer von neuem „zu ermitteln suchen, auf welcher Weise diese Uebungen in zweckent- „sprechender Weise einzurichten sind“.

ZWAARDEMAKER.

INGEZONDEN.

De afdeeling Friesland is van oordeel, dat de meeste gebreken, welke ten opzichte van het Geneeskundig Staatstoezicht aan den huidigen toestand worden ten laste gelegd, niet het gevolg zijn van een slechte wet, maar van een slechte uitvoering der wet.

Centrale leiding kan verkregen worden, door volgens Art. 7 de Inspecteurs-vergadering veelvuldiger bijeen te roepen. Door geringe wijziging kon uit deze Inspecteurs-vergadering a. h. w. een dagelijksch bestuur (= Centrale Gezondheidsraad) worden gevormd. Het is slechts een quaestie van geld, om aan de Inspecteurs-vergadering, of aan dit kleiner Centraal-Comité de beschikking over een eigen laboratorium te geven.

De Inspecteurs behoeven volstrekt niet altijd geneeskundigen te zijn. Voor bijzondere onderdeelen (Arbeidswet, Woningwet) heeft de Regeering volgens Art. 2, al. 2 het recht bijzondere inspecteurs aan te stellen.

De Geneeskundige Raden zouden veel meer kunnen doen. Niet slechts door meermalen te vergaderen, maar door beter toezicht op de locale sanitaire toestanden, door onderzoekingen op allerlei gebied, ook volgens Art. 23 uitvoerbaar door corresponderende leden, welke op elke plaats van eenige beteekenis konden worden benoemd, en die zich tot Gezondheids-Commissies zouden kunnen vereenigen. Dat zoo iets nooit is gebeurd, kan geen verwondering wekken, waar de Geneeskundige Raad niet eens de beschikking heeft over de noodige fondsen om de notulen der vergadering te laten drukken.

Art. 21, al. 2 geeft ook de mogelijkheid aan om in de Geneeskundige Raden andere personen dan geneeskundigen, apothekers en een rechtsgeleerde te doen zitting nemen.

Het eenige, wat dringend verbetering eischt, is de uitbreiding van macht en bevoegdheid der geneeskundige ambtenaren, is de dwang op de gemeentebesturen uit te oefenen, om naar het Geneeskundig Staatstoezicht te moeten

luisteren. Doch door redactie-wijziging der bestaande of de toevoeging van een nieuw artikel in deze verbetering bereikbaar.

Eigenaardig is het, dat de uitgaven voor het Geneeskundig Staatstoezicht bij de indiening der Wet door THORBECKE op f 75.000— geraamd, thans niet meer bedragen dan f 61.000—. Zeker een unicum in de geschiedenis van onze Staatsregeling! Behalve meer macht aan de ambtenaren, dus meer geld voor de uitvoering der wet, en aan alle wenschen kan met de bestaande wet worden voldaan.

Dat deze wet, als n°. 75, na de Woningwet n°. 74 is ingediend, maar het eerst in behandeling moet komen, om de laatste mogelijk te maken, is wel het beste bewijs, hoe ook de Regeering haar als een aanhangsel van de Woningwet opvat. Waarom bijv. de Arbeidswet, welke toch ook niet weinig hygiënische vraagstukken omvat, uitdrukkelijk van het toezicht op de Volksgezondheid afgezonderd, en het geheele ontwerp pasklaar gemaakt voor de Woningwet? Het toezicht op de volksgezondheid verdient toch zeker wel een zelfstandige behandeling door de Volksvertegenwoordiging! Nu is dit zoo goed als onmogelijk geworden.

De afdeeling Friesland is van oordeel, dat de uitvoering van het thans ingediende ontwerp op het papier er prachtig uitziet. Alles sluit precies in elkaar, maar het riekt naar de studeerlamp. In de praktijk zullen de bezwaren zich ophoopen en het resultaat zal zeker geringer zijn, dan wanneer door enkele wijzigingen en aanvullingen der vigeerende wet de invloed van het Staatstoezicht vergroot werd, maar bovenal wanneer de koorden der beurs ruimer werden geopend en de Raden zich in staat gesteld zagen behalve te praten, ook eens iets te doen. De uitgaven voor het Geneeskundig Staatstoezicht zijn steeds beknipt geworden.

Op grond van bovenstaande overwegingen zal door de afdeeling Friesland de volgende motie worden ingediend:

M O T I E.

De Algemeene Vergadering der Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst,
overtuigd

dat met de thans vigeerende Wet van 1 Juni 1865 S. 58, regelende het Geneeskundig Staatstoezicht veel meer te bereiken ware geweest, indien zij in alle opzichten goed was uitgevoerd, en de noodige finantieele steun niet had ontbroken;

betreurende

dat het ontwerp-Gezondheidswet van 11 September 1899, gelijktijdig met en eenigszins ondergeschikt aan het ontwerp-woningwet is ingediend, zoodat de behandeling van een zoo belangrijk onderwerp als het Staatstoezicht op de Volksgezondheid niet geheel zelfstandig zal kunnen geschieden,
van oordeel

dat de voorgedragen regeling bij de uitvoering op zeer groote bezwaren zou stuiten;

Spreke als haar meening uit
dat het ingediende ontwerp-Gezondheidswet niet noodzakelijk, niet doeltreffend en moeilijk uitvoerbaar is,
en dat door aanvulling en wijziging der bestaande wet, maar vooral door ruimeren finantieelen steun, alle noodige verbetering kan worden verkregen.

De Afgevaardigde der afdeeling „Friesland”

Leeuwarden, 16 Februari 1900.

P. H. VAN EDEN.

De afdeeling 's-Gravenhage en Omstreken, door toevallige omstandigheden verhinderd haar meening over het aanhangige Ontwerp Gezondheidswet tijdiger uit te spreken, stelt er niettemin prijs op in het kort de conclusiën mede te deelen, waartoe zij bij de behandeling van dit ontwerp is gekomen,

Zij meent dat, hoe men ook moge denken over hetgeen de vigeerende wet bij betere uitvoering zou hebben kunnen opleveren, thans toch een nieuwe wet regelende het Staatstoezicht op de volksgezondheid dringend noodzakelijk is, en vereenigt zich, wat de hoofdstrekking betreft, met de bepalingen, door de Regeering voorgesteld. Zij vreest evenwel, dat het ontwerp, tot wet verheven, een te ondergeschikte plaats zou laten aan den invloed, van geneeskundige zijde bij dit toezicht uit te oefenen. Overtuigd, dat het toezicht op de volksgezondheid in hoofdzaak steunen moet op medische begrippen, acht zij het noodzakelijk, dat zoowel de hoofdleiding als de leiding daarvan in de door haar gewenschte districten in de hand van geneeskundigen beruste. Zij zou wenschen, dat reeds in de wet zelf waarborgen hiervoor worden gegeven. Met het ontwerp acht zij een ruime medewerking van het toezicht van beoefenaren van andere takken van wetenschap onmisbaar; maar deze moeten haar inziens als hulpwetenschappen blijven beschouwd.

Voor den gezondheidsraad, wiens instelling zij zeer toejuicht, acht zij dan ook een geneeskundige als voorzitter aangewezen, nevens wien in dien raad zitting nemen een ingenieur, een scheikundige (apotheker), enz. Een aantal van drie leden komt haar dan ook te gering voor; dit zou zeker vijf moeten bedragen. Zoowel om voor deze plaatsen goede keuze te kunnen doen als om het prestige van het toezicht hoog te houden moet naar de meening der afdeeling op hoogere bezoldiging van de leden van den raad, dan in de Memorie van Toelichting in uitzicht gesteld, worden gerekend. Een eigen laboratorium voor den gezondheidsraad wordt onmisbaar geacht.

Naast deze gewone leden wenscht zij niet facultatief maar imperatief voorgeschreven te zien een minimum van 10 buitengewone leden, die, al nemen zij aan de dagelijksche leiding der werkzaamheden geen deel, toch in de vergaderingen, waartoe zij behooren te worden opgeroepen, een beslissende stem moeten hebben. Splitsing van den arbeid van den raad naar de verschillende vakken met verdeling daarvan over sub-commissiën zal noodzakelijk blijken.

Aan de aan te stellen inspecteurs (geneeskundigen) wenscht de afdeeling te zien opgedragen het toezicht over een bepaald aangegeven deel des Rijks.